

**17. Резюмета на представените трудове в конкурса
за професор
по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки
(Журналистическо редактиране),
обявен в ДВ, бр. 22/16.03.2021 г .**

на доц. д-р Ефрем Ефремов Каранфилов

Монографии

1. **МОНОГРАФИЯ.** Ефремов, Ефрем. **Правни аспекти на журналистическото редактиране.** – Велико Търново: „Фабер“, 2019. ISBN 978-619-00-1007-4

Резюме:

Монографията изследва връзката между журналистическото редактиране и някои от основните начала, закрепени в Конституцията на Р. България, отделни текстове от Наказателния кодекс и Закона за задълженията и договорите, а така също и връзката с европейската практика по правата на човека, относима към свободата на словото и нейните предели. Поставеният акцент върху правните аспекти на журналистическото редактиране се обосновава с нуждата от изграждането и поддържането на медийната репутация – значимо понятие за журналистиката. Чрез анализ на ключови решения на Европейския съд по правата на човека в монографията се очертават границите, отвъд които е възможно възникването на проблеми на дадена медия или конкретни репортери и редактори с правосъдието. За избягване на тези неблагоприятни

последници в монографията се съдържа и наказателноправния регламент за „обίδα“ и „клевета“ по българския наказателен закон. Направен е опит за сравнение между правните норми на „обίδα“ и „клевета“ от Наказателния кодекс на България и текстовете за същите престъпления в други държави от ЕС. Извършването на това съпоставяне е предпоставило направени в монографията изводи за тежестта на двете престъпления в наказателната политика на съответните държави. В труда е защитена тезата за необходимост от пълна декриминализация на престъпленията „обίδα“ и „клевета“, като са анализирани други правни средства, чрез които могат да бъдат ефективно санкционирани нарушителите на пределите на свободата на словото. В тази връзка са разгледани и анализирани няколко от делата в Р. България, които са знакови за ролята на правосъдието при нарушаване честта и достойнството на отделни лица от страна на медиите. В монографията е разгледана и връзката на правилата за журналистическо редактиране с етичните кодекси, съществуващи в България. Анализирани са и етичните медийни кодекси на няколко страни от ЕС, като е извършено сравнение с българските. На база на изследването монографията очертава приликите и разликите между тях и мястото на българските етични кодекси в системата от етични кодекси на Европа. Проследени са съществуващите в българската преса типови нарушения на двата етични кодекса от печатните медии, като е посочен механизъм за справянето с тях. Монографията рамкира сложните задачи, които стоят пред редакторите на медии, които носят отговорността за публикуването на даден текст, снимка, видеозапис, като извежда на преден план задачата за проверка на съответствието на текста с етичните норми и най-вече с това дали в съдържанието му не са налице обидни квалификации и клеветнически изрази. Тя дава ценни теоретични и практически напътствия на редакторите и журналистите при изготвяне на медийно съдържание и съобразяването му с изискванията на българските закони и международноправните актове в контекста на правата

по чл. 10 и чл. 8 от ЕКПЧ, конкуренцията между тези две права и начините за нейното преодоляване. Основните приноси на монографията намират израз в: извършването на собствен сравнителен анализ между текстовете от основните международни актове, регламентиращи правото на свободно изразяване – чл. 10 от Конвенцията за защита правата на човека, чл. 19 от Международния пакт на ООН за граждански и политически права, чл. 19 от Всеобщата декларация за правата на човека и чл. 11 от Хартата на основните права на ЕС, потвърждаващ извода, че само обосноваването на друг, по-висш интерес, може да обуслови ограничения при упражняване правото на свобода на словото; извършването на сравнителен анализ между правния регламент за обидата и клеветата в България и в някои страни от Западна Европа, в контекста на дебата за подходящото правно средство за преследване на тези две престъпни прояви (обида и клевета); извеждането на основните проблеми в правната уредба на „обидата“ и „клеветата“ по НК на Р. България и отражението им при списването на медийно съдържание; посочването на подробни юридически и журналистически аргументи и препоръки относно необходимостта да се декриминализират обидата и клеветата; извършване на сравнителен анализ между българските норми, уреждащи етичните стандарти и нормите, действащи в други европейски държави, и на тази основа изграждане на извод за степента на съответствие между етичните стандарти в пресжурналистиката, действащи в България и в другите страни. Принос на настоящата монография е и нейната практическа насоченост – тя е ценно ръководство за редакторите и журналистите за начина на отразяване на медийно съдържание, така, че да не се достигне до неправомерно упражняване на свободата на словото с произтичащите от това негативни последици. Именно практическата насоченост на монографията предполага всяка застъпена в нея теза да е детайлно аргументирана и подкрепена с множество примери от българската и европейската съдебна практика.

1. **MONOGRAPH.** Efrem Efremov. **Legal aspects of journalistic editing.** - Veliko Tarnovo: Faber, 2019. ISBN 978-619-00-1007-4

Summary:

The monograph explores the relationship between journalistic editing and some of the basic principles, enshrined in the Constitution of the Republic of Bulgaria, separate texts of the Criminal Code and the (Bulgarian) Obligations and Contracts Act, as well as the correlation with the European human rights jurisprudence, related to freedom of speech and its limitations. The emphasis is placed on the legal aspects of journalistic editing, justified by the need to build and maintain media reputation - a significant concept in journalism. Through analysis of some key judgements of the European Court of Human Rights, the monograph outlines the limits, beyond which some media or specific reporters and editors might have issues with the justice. In order to avoid such adverse consequences, the monograph also refers to the regulations of criminal law for "insult/offensive" and "defamation/defamatory" under the Bulgarian criminal law. An attempt has been made at correlating the legal norms of "offensive" and "defamatory" in the Bulgarian Criminal Code and the respective texts for such offences in other EU countries. That correlation was a prerequisite for the conclusions drawn in the monograph about the severity of the two offences in the criminal policy of the respective states. By analysing other legal means of effectively sanctioning the offenders of the boundaries of freedom of speech, this paper upholds the need for full decriminalization of the offences of "insult" and "defamation". In this respect, the paper reviews and analyses several cases in the Republic of Bulgaria, which are symbolic for the role of justice in the violation of honour and dignity of individual persons by the media.

The monograph also examines the relationship of the rules of journalistic editing with the codes of ethics, effective in Bulgaria. The ethical media codes of several EU countries were also analysed and compared to the Bulgarian ethical

media codes. On the basis of above research, the monograph outlines the similarities and differences between them and the place of Bulgarian ethical codes in the system of ethical codes of Europe. The typical violations of the two ethical codes by the Bulgarian print media were traced back and a mechanism for dealing with them was outlined.

The monograph frames the complex tasks facing media editors who are responsible for the publication of texts, photos, videos, by highlighting the task of verifying the compliance of the text with the ethical norms and, above all, inspecting the text content for offensive ratings and defamatory expressions.

The monograph provides valuable theoretical and practical guidance to editors and journalists in the preparation of media content and its compliance with the requirements of Bulgarian and international law in the context of (human) rights under Article 10 and Article 8 of the ECHR, the competition between these two rights and possible ways to overcome such competition.

The following presents the monograph's main contributions: The completion of its own comparative analysis between the texts of the major international instruments, regulating the right to freedom of expression - Article 10 of the Convention for the Protection of Human Rights, Article 19 of the UN International Covenant on Civil and Political Rights, Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights and Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights and Art. 11 of the EU Charter of Fundamental Rights, confirming the conclusion that only the justification of another, higher interest could condition any restrictions on the exercise of the right to freedom of speech; the comparative analysis between the legal regulation of "insult and defamation" in Bulgaria and in some Western European countries, in the context of the debate on the appropriate legal means of prosecuting these two criminal acts (insult and defamation); the identification of the main issues in the legal regulation of "offensive" and "defamatory" under the Criminal Code of the Republic of

Bulgaria and their impact on the writing of media content; the presentation of detailed legal and journalistic arguments and recommendations with respect to the need of decriminalizing insult and defamation; making of comparative analysis between the Bulgarian norms, governing ethical standards and the effective norms in other European countries, and on that grounds a conclusion on the degree of compliance between the effective ethical standards in press journalism in Bulgaria and in other countries. Another contribution of this monograph presents its practical orientation - a valuable guide to editors and journalists on how to cover media content in a way that does not lead to unlawful exercise of freedom of speech with the resulting negative consequences. Precisely the monograph's practical orientation is a presumption to each presented thesis to be argued in detail and supported by numerous examples from Bulgarian and European case law.

2. МОНОГРАФИЯ. Ефремов, Ефрем. **Спортът в медийния свят. Редакторски предизвикателства.** – София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2020. ISBN 978-954-07-5036-1

Резюме:

Статутът на съвременния спорт като глобално явление на съвременната цивилизация се дължи на превръщането му в медиен продукт. Тази неразривна обвързаност на спорта с медиите представлява същността на представената разработка, разкривайки многопосочните проявления и сложните зависимости между тях, наречен символично „брак по сметка“. Еволюцията на тази симбиоза и нейните въздействия върху обществото са центъра на дискусията в монографията, която е подхранвана с изследването на различните схващания, отразявани в научни изследвания и в медийното пространство. Крайната цел на проследяването на тази пъстра амалгама от

идеи се насочва към чисто професионалните въпроси на журналистиката, в които чрез проследяване на инструментариума на журналистическото редактиране се разкриват механизмите за направляване на медийните послания, а с това и на функциите на съвременната журналистика.

Монографията разглежда динамиката на промените в спорта като социално-културно явление в съвременното общество, които поставят на голямо изпитание способностите на съвременния човек да се ориентира информационно и ценностно в сложните и противоречиви негови метаморфози днес. В тази връзка се прави един обстоен преглед на различния спектър от медийни въздействия, основани на модела поднасяне на информация, чрез която обективно се формират етични, културни и социални критерии и стандарти за осмисляне на оценка и поведение на обществото към спорта.

В монографията се прави задълбочен анализ на целия инструментариум и методи за подбор, позициониране и редактиране на информацията, чрез което се осъществяват различни медийни политики на въздействие върху общественото съзнание.

Особено значим е този проблем, когато става дума за професионална и социална мисия, каквата е журналистиката. В тази връзка същността на труда е насочена към изграждането на професионалните качества, умения и способности на журналиста, призван да служи и на обществото, и на истината едновременно, тя налага безусловната необходимост от съчетанието на каноните в теоретичното познание с изучаване на непрестанните промени в обществения свят.

В представената монография се поставя на дискусия една колкото неблагодарна, толкова и необходима тема за необходимостта от

задълбочена професионална експертиза на журналистиката, за да изследва и представя коректно съществени аспекти от еволюцията на спорта.

Особено внимание в труда се отделя на основните принципи и похвати на журналистическото редактиране, адаптирани към спецификата на спортната дейност, и по-специално на проблема на избора, подредбата и концепирането на информацията в съвременната медийна революция, превърнала сведенията в една опасна лавина, която заплашва да помете способността на широки обществени маси да опознаят, да се ориентират в реалностите и да изградят свой самостоятелен и основан на истината модел на мислене.

От гледна точка на съвременните тенденции в развитието на журналистиката в електронната среда се представя цял спектър от специфичните характеристики, методи и организация на журналистическото редактиране съобразно изискванията на дигиталните технологии.

2. **MONOGRAPH.** Efrem Efremov. **Sports in the media world. Editorial challenges.** - Sofia: UNIVERSITY PRESS "St. Kliment Ohridski", 2020. ISBN 978-954-07-5036-1

Summary:

The status of contemporary sports as modern civilization's global phenomenon is owed to its transformation into a media product. Such inextricable link between sports and media constitutes the essence of the work presented here, revealing multi-directional manifestations and complex dependencies between them, as symbolically termed 'marriage of convenience'. The evolution of that symbiosis and its impacts on society remain in the centre of this monograph's

discussions, fuelled by an exploration of the different perceptions reflected in scholarly research and in the media space. The ultimate goal of tracing this colourful amalgam of ideas is directed to the purely professional issues of journalism, in which the mechanisms for guiding media messages, and thus the functions of contemporary journalism, are revealed by tracing the tools of journalistic editing.

The monograph examines the dynamics of changes in sports as a socio-cultural phenomenon in contemporary society that have put the abilities of modern man to navigate in information and value-wise space of its nowadays complex and contradictory metamorphoses to a great test. In this regard, an extensive review of the different spectrum of media influences, based on the model of information delivery, through which ethical, cultural and social criteria and standards are objectively formed to make sense of society's evaluation and behaviour towards sports.

The monograph provides an in-depth analysis of the entire toolkit and methods of selecting, positioning and editing information, through which various media policies of influence on public consciousness are implemented.

That issue is of particular importance when it comes to a professional and social mission such as journalism. In this regard, the essence of this paper is aimed at building the professional qualities, skills and abilities of the journalist, called to serve both society and truth at the same time, it imposes the unconditional need to combine the canons of theoretical knowledge with the study of constant changes in the social world.

The monograph presented here brings to discussion a topic as ungrateful as necessary, the need for an in-depth professional expertise in journalism in order to investigate and correctly represent essential aspects of the evolution of sports.

Particular attention in this paper is paid to the basic principles and techniques of journalistic editing, adapted to the specificity of sports activity, and in particular to the issue of selecting, arranging and synthesizing information in the modern media revolution, which has turned information into a dangerous avalanche that threatens to sweep away the ability of large masses of society to know, orient themselves in reality and build their own independent and truth-based model of thinking.

From the point of view of contemporary trends in the development of journalism in the electronic environment, a whole spectrum of specific characteristics, methods and organization of journalistic editing according to the requirements of digital technologies is presented.

Студии

3. Ефрем Ефремов, **За декриминализация на „обидата“ и „клеветата“ в медийното съдържание.** – В: „Медии и обществени комуникации“, Изд. УНСС, Алма Комуникация, 2019, №41, ISSN 1313-9908

Резюме:

Студията „За декриминализация на „обидата“ и „клеветата“ в медийното съдържание“ разглежда значимостта на дебата за подходящото правно средство за преследване на обидата и клеветата. В нея се анализират редица международни документи, относими към този дебат – дали срещу клеветническо или обидно медийно съдържание следва да се използва гражданскоправно или наказателно преследване. В контекста на дебата в студията са разгледани „Декларация за свободата на политическия дебат в медиите“ от 2004 г. и Препоръка №R (97) 20 относно „речта на омразата“,

приета на 30 октомври 1997 г. на Комитета на министрите на Съвета на Европа; Резолюция №1003 (1993) за етиката на журналистиката, препоръки №1506 (2001), №1589 (2003) и №1814 (2007) и резолюции №1577 (2007), озаглавена „Към декриминализиране на клеветата“, №1636 (2008), №1897 (2010), №1897 (2010) и №22/01/2013, всички на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (ПАСЕ), годишни доклади на Комисаря по правата на човека на Съвета на Европа, доклади на Специалния докладчик по насърчаване и защита на правото на свобода на мнение и изразяване на Комисията по правата на човека към ООН, заключителни бележки на Комитета по правата на човека, Варшавска декларация, 1997, Декларация от Букурещ, 2000, Декларация от Париж, 2001 г., Декларация от 25 март 2010 г., представена на Съвета на ООН по правата на човека, озаглавена „Десет ключови предизвикателства пред свободата на изразяване през следващото десетилетие“. Въз основа извършения анализ на тези международни актове в студията е изведено заключение за наличието на консенсус между различните специализирани органи на международните организации по отношение на това, че не само налагането на наказателни санкции, но и самият факт, че такива санкции могат да бъдат наложени, имат съществени нежелани въздействия върху свободата на изразяване, както и че в демократичните страни клеветата вече не е въпрос на наказателно право, а на граждански разпоредби, лишени от наказателно измерение. В студията са посочени и направените промени в българското законодателство и по специално в Наказателния кодекс в отговор на изискванията на международните институции и практиката на ЕСПЧ за либерализиране на наказателноправния режим за обидата и клеветата и премахване на наказанието лишаване от свобода като възможна санкция.

Основното достижение на студията са изложените подробни съображения в девет пункта за нуждата от декриминализация на обидата и клеветата, като основните от тях са свързани със: съществуването на

клеветата като престъпление е в разрез със свободата на словото, представляваща гаранция за развитието на демократичните общества; обществените отношения, които се гарантират и защитават с тези престъпления, могат да бъдат защитени и по гражданскоправен ред – също процесуално средство за защита правата на гражданите; последиците от осъждането на едно лице (в случая журналист/редактор) по наказателен път са сериозни и имат траен негативен ефект върху неговия статус; търсенето на наказателна отговорност за обида и клевета от журналистите, които упражняват своето право на свобода на изразяване, позволява те да бъдат третирани като престъпници, което най-малкото е обществено неприемливо; без оглед на факта, че в крайна сметка журналистът може да бъде оправдан, неговата репутация на професионалист и личност е накърнена по време на висящността на наказателния процес, а и последващото ѝ възстановяване е със съмнителен успех. Посочени са и ползите от евентуалната декриминализация – премахването на автоцензурата и подсигуряване ролята на пресата като „обществен страж“, доколкото автоцензурата при всички случаи възпрепятства обществената дискусия по въпроси от важност за цялото общество.

3. Efrem Efremov, **To decriminalise "offensive" and "defamatory" in media content.** – In: “Media and public communications“, Publishing House of the University of National and World Economy, Alma Communications, 2019, No.41, ISSN 1313-9908

Summary:

The study "Towards the decriminalisation of 'insult' and 'defamation' in media content" examines the importance of the debate on the appropriate legal means to prosecute insult and defamation. It analyses a number of international

documents relevant to this debate - whether civil or criminal prosecution should be used against defamatory or offensive media content. In the context of the debate, the study examines the 2004 "Declaration on Freedom of Political Debate in the Media" and Recommendation No. R (97) 20 on the "hate speech", adopted on 30 October 1997, by the Committee of Ministers of the Council of Europe; Resolution No.1003 (1993) on the ethics of journalism, Recommendations No.1506 (2001), No.1589 (2003) and No.1814 (2007) and Resolutions No. 1577 (2007) entitled "Towards the decriminalization of defamation", No.1636 (2008), No. 1897 (2010), No. 1897 (2010) and No.22/ January 2013, all of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE), the Annual Reports of the Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Reports of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression of the UN Commission on Human Rights, Concluding Observations of the Human Rights Committee, the Warsaw Declaration, 1997, the Bucharest Declaration, 2000, the Paris Declaration, 2001, the Declaration of 25 March 2010, presented to the UN Human Rights Council, entitled "Ten key challenges to freedom of expression in the next decade". Based on the analysis of these international instruments, the study concludes that a consensus is in place among the various specialized bodies of international organizations, not only with regard to the imposition of criminal sanctions, but also to the very fact that such sanctions may be imposed, have significant undesirable impacts on the freedom of expression, and also that in democratic countries defamation is no longer a matter of criminal law, but of civil provisions devoid of a criminal dimension. The study also points out the changes made in the Bulgarian legislation and in particular in the Criminal Code in response to the requirements of international institutions and to the practice of ECHR for liberalization of the criminal law regulation for insult and defamation and abolition of imprisonment as a possible sanction.

The main achievement of this study are the detailed considerations in nine points on the need for decriminalization of insult and defamation, the main ones related to: the qualification of defamation as criminal offence is contrary to freedom of speech, which is a guarantee for the development of democratic societies; the public relations that are guaranteed and protected by these offences may also be protected under civil law, which is also a procedural means of protecting citizens' rights; the consequences of convicting a person (in this case a journalist/editor) criminally are serious and have a lasting negative effect on his or her status; holding journalists, who exercise their right to freedom of expression criminally liable for insult and defamation allows their treating as criminals, which is at the very least socially unacceptable; notwithstanding the fact that the journalist may ultimately be acquitted, his professional and personal reputation damaged during the pendency of the criminal proceedings and its subsequent restoration shall be of doubtful success. The benefits of eventual decriminalisation have also been pointed out - the elimination of self-censorship and securing the role of the press as a "public watchdog", insofar as self-censorship in any case hinders public discussion on issues of importance for the whole society.

4. **Ефрем Ефремов, Съдебната практика на българските съдилища по граждански и наказателни дела за обида и клевета, водени срещу медиите.** – В: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация, том 26, 2019, ISSN 1311-4833

Резюме:

Студията доразвива и обогатява разработките, направени в монографията „Правни аспекти на журналистическото редактиране“. В студията са посочени и анализирани решения на българските съдилища в

две посоки – решения по наказателни дела за обида и клевета по чл. 146, чл. 147 и чл. 148 от Наказателния кодекс, в които подсъдими са били български журналисти, и решения по граждански дела за непозволено увреждане по чл. 45 и чл. 49 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), в които ответници по исковете са медии и/или конкретни журналисти. На база на решенията е разработена в практическа насока тезата на Европейския съд по правата на човека, че за постигане на баланс между правото на свободно изразяване, обществения интерес и необходимостта от зачитане на правото на чест, достойнство и добро име на гражданите е от първостепенно значение добросъвестността на журналиста, която се изразява в извършването на задълбочена проверка и потвърждаване на фактическите твърдения и спазването на етичните правила, регламентиращи журналистическата дейност. Целта на студията е запознаване на журналистите/редакторите с практиката на българските съдилища по подобни казуси, за да избегнат в работата си подобно негативно развитие. На базата на българската съдебна практика, в която по необходимост е инкорпорирана и съдебната практика на ЕСПЧ, са изработени критерии за добросъвестност на журналиста и начини да се въздържа от изготвяне на обидно и клеветническо медийно съдържание. Практическата насоченост на студията е един от основните ѝ приноси, тъй като цитираната в нея съдебна практика, от една страна, лимитира пределите на свободата на словото, а от друга, посочва на журналистите/редакторите основните грешки, които водят до търсене на наказателна или гражданска отговорност от засегнатите лица.

4. Efreem Efreemov, **The case-law of Bulgarian courts in civil and criminal cases of insult and defamation, brought against the media.**– In:

Summary:

The study develops and enriches the elaborations made in the monograph "Legal Aspects of Journalistic Editing". The study identifies and analyses judgements of Bulgarian courts in two directions - decisions in criminal cases for insult and defamation under Article 146, Article 147 and Article 148 of the Criminal Code, in which the defendants are Bulgarian journalists, and decisions in civil cases for tort under Article 45 and Article 49 of the (Bulgarian) Obligations and Contracts Act (OCA), in which the defendants were media and/or specific journalists. On the basis of the judgements, the proposition of the European Court of Human Rights was developed in practical terms, stating that in order to achieve a balance between the right to freedom of expression, the public interest and the need to respect the right of honour, dignity and reputation of citizens, the journalist's good faith is of paramount importance, which shall be expressed in the detailed verification and confirmation of the factual allegations and compliance with the ethical rules governing journalistic activity. The aim of this study is to familiarize journalists/editors with the practice of Bulgarian courts in similar cases in order to avoid such negative developments in their work. On the basis of Bulgarian jurisprudence, which incorporates the ECHR case law out of necessity, criteria for journalistic good faith have been developed and ways to refrain from producing offensive and defamatory media content. The practical orientation of this study presents one of its main contributions since the cited case law, on one hand, limits the boundaries of freedom of speech and, on the other hand, points out to journalists/editors the main mistakes that lead to criminal or civil liability of affected persons.

Статии

5. Ефрем Ефремов, **Масонството**. – В: Съвременник, том XXX, бр. 2, 2002, с. 493-510. ISSN 0204-6962

Резюме:

В статията авторът се опитва да анализира основните принципи и начала на масонството и да отговори, защо това движение е привличало и продължава да привлича най-светлите имена на съвремието си. Списъкът на масоните, оставили трайна следа в световната история, философия, наука, музика и т.н., е дълъг. Бих се задоволил с хора като Волтер, Й. Кант, Й. В. Гьоте, Ал. Пушкин, О. Уайлд, Л. Толстой, Р. Киплинг, В. А. Моцарт, Ф. Лист, Наполеон, М. Кутузов, Дж. Гарибалди, Дж. Вашингтон, Б. Франклин, У. Чърчил, Фр. Митеран, И. Рабин и много други. Всички те са доказани масони и приносът им в световния обществен и културен живот е ярък.

Ако се разгледа историята на движението в България, ще се види, че много значими имена са обличали „зидарската престилка“: Захари Стоянов, д-р Константин Стоилов, Андрей Ляпчев, Кимон Георгиев, ген. Протогеров, ген. Панчо Златев, проф. Богдан Филов, проф. Асен Златаров, акад. Александър Теодоров-Балан, акад. Михаил Арнаудов, Симеон Радев, Йордан Бадев, Данаил Крапчев, акад. Стефан Младенов и т.н. Виждате – това са хора с различни политически възгледи, с различни професии и интереси, но масонството успява да ги обедини. Трудно можем да си представим българската реалност без тези имена.

В студията се прави опит за обяснение на този феномен. Преди всичко – масонството не е само набор от идеи, а вътрешнофилософска нагласа, морален кодекс, генериращ мотив, стил на поведение. Неговите идеи са задължителни за членовете на ложата, но не под формата на правилник или устав, а като осъзната необходимост, като морален императив в дейността

им. При масонството няма догматика, няма „свещена книга“, нито скрижали. Позната е само „Конституцията на Андерсен“ от 1732 година, но тя има по-скоро практически и препоръчителен характер.

Съществуват стотици дефиниции за масонството, но авторът би предложил следната: масонството е елитарно обществено движение, подчиняващо се на утвърдени човешки добродетели, насочило усилията си към нравствено развитие на своите членове, а оттам и на цялото общество.

Основните идеи на масонството са тези, които привличат светлите умове на епохите си към него.

- Задължително условие за всеки масон е да е вярващ в някаква висша сила, стояща извън и над него. Вярата е първият постулат на свободното зидарство.
- Толерантността е втората основна идея. Тя е причината „свободните зидари“ да не дават точно определение на понятието „Бог“. Според тях никой не е в състояние да даде точно име на съвършеното. Всеки човек има в съзнанието си несъвършена проекция на съвършеното. Тази идея позволява на хора от различни религии да членуват в една ложа, без да се нараняват религиозните им чувства.
- За масоните Бог е творец, а не съдник. Съдник може да бъде само собствената съвест. По този начин те издигат идеята за свободния дух на свободния човек. Масонството вижда развитието си по пътя на самоусъвършенстването. Критерий за това самоусъвършенстване е практическа дейност в името на общото благополучие.
- Вековните преследвания на масоните са формирали още две основни идеи – за тайната и за братството. С течение на времето, тайната на майсторите строители прераства в обет за тайна за всичко, което се говори в ложата. Според редица изследователи

точно този принцип за „тайната“ са спасили „свободните зидари“ от техните най-големи врагове. Поразително е сходството в антимасонската реторика на комунистическите, национал-социалистическите и фашистките теоретици. В наши дни – ложите са закрити, но не тайни организации. Те предпочитат колективната публичност. Върху стотици сгради и болници по света може да се види табела с надпис „Това е построено от масони“, но е невъзможно да се види надпис: „Свободният зидар Дейл Карнеги построи този музей“.

- Масонството признава известен елитаризъм, но не елитарност. Бъдещите членове биват поканени на база нравствени качества, а не позиция в обществото. В ложата не се говори за политика, за религия и за сделки.
- Основавайки се на виждането, че сред тях са хора с подчертана духовна нагласа, масоните издигат идеята за братството и взаимопомощта. Като цяло – хората от ложата помагат на всеки техен брат, който е изпаднал в беда.
- Не на последно място трябва да се изтъкне, че масонството е дълбоко патриотично по своята същност. Идеите са общохуманни, но ложата е национална. Както никой в ложата няма право да наложи волята си, така нито една национална ложа не може да доминира над друга. Показателен факт за духа на масонството е, че през 1917 г. Великата ложа на България получава признание от Великата ложа на Франция в период, когато двете страни официално са във война.
- В заключение – положителните аспекти на масонството не бива да се абсолютизират, нито да се смята, че практическото им приложение е идеално. Но е факт, че това движение привлича

умовете и сърцата на хиляди достойни хора по света, показва, че има смисъл от съществуването му.

5. Efrem Efremov. **The Freemasonry** – In: “Savremennik”, vol. XXX, No. 2, 2002, с. 493-510. ISSN 0204-6962

Summary:

The author in this article attempts to analyse the basic principles and beginnings of Freemasonry and answer why this movement has attracted and continues to attract the brightest names of its time. It's a long list of Freemasons who have left a lasting mark on world history, philosophy, science, music, etc.. I would be happy with people such as Voltaire, Immanuel Kant, Johann Wolfgang von Goethe, Al. Pushkin, Oscar Wilde, Lev Tolstoy, R. Kipling, W. A. Mozart, F. Liszt, Napoleon, M. Kutuzov, Giuseppe Garibaldi, George Washington, B. Franklin, W. Churchill, François Mitterrand, I. Rabin and many others. All of them were established Freemasons and their contribution to the world's social and cultural life was outstanding.

If you look at the history of this movement in Bulgaria, you will see that many important names have worn the "mason's apron": Zahari Stoyanov, Dr. Konstantin Stoilov, Andrey Lyapchev, Kimon Georgiev, Gen. Protogerov, Gen. Pancho Zlatev, Prof. Bogdan Filov, Prof. Assen Zlatarov, Academic Alexander Theodorov-Balan, Academic Michail Arnaudov, Simeon Radev, Yordan Badev, Danail Krapchev, Academic Stefan Mladenov, etc.

As you can see - these are people of different political views, of different professions and interests, yet Freemasonry managed to unite them. It is hard to imagine Bulgarian reality without these names.

The study attempts to explain this phenomenon. First of all - Freemasonry is not just a set of ideas, but an inner philosophical attitude, a moral code, a generating motive, a style of behaviour. Its ideas are binding on the members of the lodge,

not in the form of rules or by-laws, but as a conscious necessity, as a moral imperative on their activities. There is no dogmatics in Freemasonry, no "holy book" and no scriptures. All you know is Andersen's "Constitution" of 1732, yet it is rather practical and recommendatory.

There are hundreds of definitions of Freemasonry, but the author would suggest the following: Freemasonry is an elitist social movement, subject to established human virtues, directing its efforts to the moral development of its members, and thus of the whole society.

The main ideas of Freemasonry have attracted their ages' bright minds to it.

- A prerequisite for every Mason is to be a believer in some higher power standing beyond and above him. Faith is the first postulate of Freemasonry.

- Tolerance is the second main idea. It is the reason the "free masons" do not accurately define "God." According to them, no one is able to give an exact name to the perfect. Every man has in his mind an imperfect projection of the perfect. This idea allows people of different religions to belong to one lodge without hurting their religious feelings.

- For Freemasons, God is a creator, not a judge. The judge may only be his or her own conscience. This is how they raise the idea of the free spirit of the free man. Freemasonry sees its development along the path of cultivation. The criterion for this cultivation is practical activity for the sake of the common welfare.

- Centuries of persecution of Freemasons have formed two more basic ideas, that of secrecy and that of brotherhood. Over time, the secrecy of the Master Builders grew into a vow of secrecy about everything that was said in the lodge. According to a number of researchers, it was this principle of "secrecy" that saved the Free Masons from their worst enemies. The similarity in the anti-Masonic rhetoric of Communist, National-Socialist and Fascist theorists is striking. Nowadays - lodges are closed, but not secret organizations. They prefer collective publicity. Upon hundreds of buildings and hospitals around the world one can see

a sign that says "This was built by Freemasons", yet it is impossible to see the sign: "Free Mason Dale Carnegie built this museum."

- Freemasonry recognizes some elite, but not elitism. Prospective members are invited on the basis of their moral qualities, but not their position in society. The lodge does not talk about politics, religion or deals.

- Based on the view that they had people among them with marked spiritual disposition, Freemasons advanced the idea of brotherhood and mutual aid. In general - the people of the lodge would help any of their brothers who are in trouble.

- Last but not least, it should be pointed out that Freemasonry is deeply patriotic in nature. The ideas are universal, yet the lodge is national. Just as no one in the lodge has the right to impose his will, no national lodge can dominate another lodge. Indicative of the spirit of Freemasonry, in 1917 the Grand Lodge of Bulgaria received recognition from the Grand Lodge of France at a time when the two countries were officially at war.

- In conclusion, the positive aspects of Freemasonry should not be absolutized, nor should their practical implementation be considered perfect. Yet the fact that this movement attracts the minds and hearts of thousands of worthy people around the world shows there is a point to its existence.

6. Ефремов, Ефрем. **Закон и журналистическо редактиране.** – В: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация, том 25, 2018, с. 87-96, ISSN 1311-4883

Резюме:

Свободата на словото е принцип, който е залегнал в различни основополагащи документи като Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (чл. 10), Всеобщата декларация за правата на

човека (чл. 19), Хартата за основните права на Европейския съюз (чл. 11). Изтъква се, че правото на „свобода на словото“ е основно човешко право, но то не е абсолютно. Неговото упражняване се свързва с редица отношения и отговорности, посочени в самите документи.

Българската конституция също прогласява „свободата на словото“ като основно човешко право (чл. 39, ал. 1), но ясно посочва и ограниченията: „Това право не може да се използва за накърняване правата и доброто име на друго и призоваване към насилствена промяна на конституционно определения ред, към извършване на престъпления, към разпалване на вражда или към насилие над личността“ (чл. 39, ал. 2). Конституцията също така регламентира в чл. 32, ал.1, че: „Личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки има право на защита срещу незаконната намеса в личния или семейния му живот и срещу посегателството върху неговата чест, достойнство и добро име“.

Българското наказателно право е криминализирано подобно неправомерно поведение и то е въздигнато в престъпление. Редакторите трябва да балансират медийното съдържание между двата принципа. От една страна – правото на обществото да бъде информирано, от друга – въздържане срещу посегателства срещу честта, достойнството и доброто име на гражданина. По тази причина – всеки редактор е необходимо да бъде запознат с предвидените в Наказателния ни кодекс престъпления „обида“ и „клевета“.

В статията се разглеждат случаи, които се квалифицират като „клевета“, и други, които са определени като „обида“, както и връзката им с медийни публикации. Дадени са примери и от европейската правна практика и са анализирани няколко знакови решения на Европейския съд за правата на човека. За пример – делото „Лигенс срещу Австрия“, в което съдът приема, че границите на допустимите критики срещу политиците са доста по-широки отколкото за частните лица. В това дело съдът отново

изтъква правилото, че между фактите и оценъчните съждения трябва да се прави внимателно разграничаване. Съществуването на фактите може да бъде доказано, докато истинността на твърденията не се поддава на доказване. По тази причина – искането към журналиста да докаже истинността на твърденията си само по себе си съставлява нарушение на свободата на словото.

В заключение – ако редакторите използват само проверени и надеждни информационни източници, ако не търсят самостоятелна сензация, ако спазват добрите журналистически практики, то не би трябвало да има юридически последици върху това, което се публикува в медиите им.

6. EfreM EfreMov. **Law and Journalistic Editing** – In: the Annual of the St. Kliment Ohridski University of Sofia, Faculty of Journalism and Mass Communication, Volume 25, 2018, Pages 87-96, ISSN 1311-4883

Summary:

Freedom of expression is a principle that is enshrined in various founding documents such as the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms (Article 10), the Universal Declaration of Human Rights (Article 19), the Charter of Fundamental Rights of the European Union (Article 11). It is argued that the right to "freedom of speech" is a fundamental human right, yet it is not absolute. Its exercise entails a number of relationships and responsibilities set out in the documents themselves.

The Bulgarian constitution also proclaims "freedom of speech" as a fundamental human right (Article 39(1)), but clearly states the limitations: "This right shall not be used to prejudice the rights and reputation of another or to call for a violent alteration of the constitutionally established order, for the commission of offences, for the incitement of enmity or for violence against the person" (Article

39(2)). In Article 32(1), the Constitution also provides that: "The privacy of citizens is inviolable. Everyone has the right to protection against unlawful interference with his or her private or family life and against the violation of his honour, dignity and reputation“.

Bulgarian criminal law has criminalized such misconduct and made it an offence. Editors must balance media content between the two principles. On one hand - the right of the public to be informed, on the other - restraint against attacks on the honour, dignity and reputation of the citizen. For this reason - every editor needs to be familiar with the "offensive" and "defamatory" crimes under the Bulgarian Criminal Code.

The article discusses cases that qualify as "defamation" and others that qualify as "insult," as well as their relationship to media publications. Examples are also given from European legal practice and several landmark judgements of the European Court of Human Rights are analysed. For example - the case "Lingens v. Austria", in which the court held that the limitations of permissible criticism against politicians were much wider than for private individuals. In that case, the court reiterated the rule that a careful distinction must be drawn between facts and evaluative judgement/propositions. The presence of facts could be established, while the truth of the allegations does not lend itself to proof. For this reason - asking the journalist to prove the truth of his statements constitutes in itself a violation of freedom of speech.

In conclusion - if editors use only verified and reliable sources of information, if they do not seek self-sensationalism, if they follow good journalistic practices, there should be no legal implications on what is published in their media.

7. Ефрем Ефремов, **Адаптивни модели на онлайн медиите**. – В: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация, том 26, 2019, с. 274-275, ISSN 1311-4883

Резюме:

Авторът рецензира новата монография „Медии & Уебдизайн. Култура и функционалност на онлайн комуникацията“ на проф. Веселина Вълканова. В текста се твърди, че основният проблем е трансформацията и ролите на комуникационния дизайн в онлайн средата, като са проследени задачите на ефективния комуникационен дизайн, акцентирано е върху простотата и редукцията в съвременния дизайн на онлайн медии и новинарски сайтове, като съдържателната стратегия е изведена като водеща тенденция в редакционните практики.

Рецензиращият изтъква, че основен плюс на монографията са анализите върху адаптивните модели на онлайн медиите при тяхното мултиплатформено представяне, където са изследвани не само отзивчивите, а и фиксираните, флуидните и адаптивни подходи на представяне за различните дименсии и дисплеи.

Включването на гешалт психологията от автора в изследването и типологизирането на навигационните системи помага да бъдат разбрани безпрепятствено цялостното изследване на изразните средства на онлайн медията: изображения, типография, цвят, и това е полезно както за развитието на науката, така и за подобряване на специфичното обучение. Това е безспорен принос на автора.

Дълбокото познаване на материята и на най-новите тенденции, богатият научен апарат на четири езика, задълбочеността на анализите биха направили от автора на монографията един от най-цитираните изследователи в нейната област, ако не пишеше на български. За добра чест – все още има учени у нас, които предпочитат да пишат книгите си на родния си език и да дават знания на българските си студенти, вместо самоцелно да

трупат индекси и импактфактори по различни списания. Знам, че тезата ми е дискуссионна, но така мисля.

7. Efrem Efremov, **Adaptive models of online media**. - In: Annual of the St. Kliment Ohridski University of Sofia, Faculty of Journalism and Mass Communications, Volume 26, 2019, pages 274-275, ISSN 1311-4883

Summary:

The author reviews the new monograph "Media & Web Design. Culture and Functionality of Online Communication" by Professor Vesselina Valkanova. The text argues that the main issue is the transformation and roles of communication design in the online environment, tracing the tasks of effective communication design, focusing on simplicity and reduction in contemporary design of online media and news sites, and highlighting content strategy as a leading trend in editorial practices.

The reviewer points out that a major strength of the monograph is the analyses on adaptive models of online media in their multi-platform presentation, where not only responsive, but also fixed, fluid and adaptive presentation approaches are explored for different dimensions and displays.

The author's inclusion of Gestalt psychology in the study and typology of navigational systems helps to understand the overall study of the expressive means of the online medium without hindrance: images, typography, colour, which is useful both for advancing science and enhancing specific learning. This is the author's indisputable contribution.

The deep knowledge of the matter and the latest trends, the rich scientific apparatus in four languages, the depth of the analyses would have made the author of the monograph one of the most cited researchers in the field if he had not

written in Bulgarian. To their credit, there are still scholars in our country who prefer to write their books in their native language and impart knowledge to their Bulgarian students instead of accumulating indexes and impact factors in various journals. I know my thesis is debatable, yet this is what I believe in.

8. Karanfilov, Efrem. **Standarts And Dynamics In Sports Websites Online Editing**. Journal of Applied Sports Sciences, Vol. 1, July 2019, p. 164-179, ISSN 2534-9597 (Print), ISSN 2535-0145 (Online); *авторски страници*: 29.

Резюме:

Студията разглежда теоретични и практически въпроси на редакторската работа в условията на медийна конвергенция. Тук, от съществено значение е създаването на готови редакторски алгоритми за действие при непрекъснат информационен поток, времева недостатъчност и в силна конкурентна среда. Тези алгоритми се отнасят най-вече до проверка на източниците, до доверието и използването на социалните мрежи. Подчертават се новите функции и отговорности на редактора при работа в едни нови, специфични условия.

Разгледани са различни аспекти на редакторската работа в онлайн медиите: екипност, дейта журнализъм, акцент върху визуализацията.

В текста се изтъкват основните рискове при онлайн редактирането: да се жертва достоверността и проверката на фактите в името на бързината. Като цяло – основните техники за проверка, писане и редактиране са като при печатните медии само че сроковете за онлайн изданията са максимално съкратени.

Това изисква много добър редакционен подбор от хора с богата обща култура, експертни познания за областта, в която са специалисти и с безспорни технически умения. Както и с журналистически усет, за да могат

да се ориентират в големия информационен поток и да го предложат на специфичните интереси на аудиторията си. В студията е разгледана връзката между професионалната и гражданската журналистика и мястото на редакторите в нея.

Нормално е на преден план да излизат новите функции и задължения на онлайн редакторите. Познаване на интерфейса на сайта си, да пази заглавията и подзаглавията в определените за това полета, да слага етикетите (тагове, ключови думи) заради търсачките, да добавя каре с факти, т.н. „бекграунд“, да добавя линкове към текста, да намира илюстрация, която е със свободни права, да оразмери текста и да прикачи илюстрацията, да подбере информация съобразно таргет групата, да има бърза реакция, да публикува отправки за текста в социалните мрежи според техните изисквания. Спортната журналистика е една от най-бързо развиващите се, събитията се появяват в шампионско темпо и редакторите трябва да издържат на темпото.

В най-бързата медия (интернет) пътят на новините е най-дълъг. Силен времеви натиск, убийствена конкуренция. Добрите редактори трябва да могат да се справят с всеки етап от процеса – от избор на информация и тема до редактиране на текста. Работата в екип е задължителна, никой сам не може да се справи с всичките задачи и технологични изисквания. По тази причина – обучението на студенти по журналистика следва да отговаря на новите условия – с отлична материална база, преподаватели със знания, които могат директно да помогнат на студентите да развият необходимите качества, както и такива, които да ги насочват към истинските стойности на истинската журналистика.

8. Karanfilov, Efrem. **Standards and Dynamics in Sports Websites Online Editing**. Journal of Applied Sports Sciences, Vol.1, July 2019, p.164-179, ISSN 2534-9597 (Print), ISSN 2535-0145 (Online); Author's pages: 29.

Summary:

The study examines the theoretical and practical issues of editorial work in the conditions of media convergence. Here, it is essential to create ready-made editorial algorithms to operate under continuous information flow, running out of time, in a highly competitive environment. These algorithms are mostly concerned with source verification, trust and the use of social networks. They highlight the new functions and responsibilities of the editor, working in new, specific conditions.

The different aspects of editorial work in online media are discussed: teamwork, data journalism, emphasis on visualization.

The text highlights the main risks of online editing: to sacrifice credibility and fact-checking in the name of promptness. In general - the basic proofreading, writing and editing techniques are the same as for print media, except that deadlines for online publications are shortened as much as possible.

This would require a very good editorial selection of people of profound general knowledge, expert knowledge of the field in which they are specialists and unquestionable technical skills. As well as a journalistic flair to be able to navigate the large flow of information and offer it to their specific audience of interest. The study examines the relationship between professional and civil journalism and the place of editors within.

It is standard for the new functions and duties of online editors to come to the fore. Knowledge of the interface of your site, maintaining the headings and sub-headings in the designated fields, putting the labels (tags, keywords) because of the search engines, adding a box of facts, the so-called "background", adding links to the text, finding illustrations of free rights, sizing the text and attaching the illustrations, selecting information depending on the target group, demonstrating a quick response, posting links for the text in social networks

according to their requirements. Sports journalism is one of the fastest growing trend; events occur at a championship pace, while editors have to keep up.

In the fastest medium (the internet) the path of news is the longest. A strong time pressure, a killer competition. Good editors should be able to handle every stage of the process, from selecting the information and the topic, to editing the text. Teamwork is a must, no one can handle all the tasks and technology requirements alone. Therefore - the training of students in journalism should meet the new conditions - with excellent facilities, lecturers with knowledge that can directly help students develop the necessary qualities, as well as guide them to the true values of real journalism.